

۲۰۲۰/۰۸/۲۹

س. ح. روغ

پاکستان به کجا می رود؟

بالاخره حرکاتی که از ۲۰ سال بدین سو آغاز یافتند، به سوی گشایش های نو اشاره می دهند؛ ۲۰ سال پیش «آوردن یک تحول مثبت از مراکش تا دامنه های هندوکش» و «یک شرقمیانۀ نو» در مد نظر قرار داده شد؛ لیبیا و عراق و سوریه و افغانستان در دام بلا لغزیدند؛ «بهار عربی» منحرف ساخته شد؛ و گروه های بنیادگرای نو، وارد میدان ساخته شدند تا جاده تاریخ را برای این گشایش نو هموار بسازند؛

تحولات ۲۰ سال اخیر جای های خالی ایجاد کردند؛ و در این جای های خالی نیروهای نو وارد صحنه شدند؛ مهم ترین جای خالی در آسیای میانه واقع شد؛ و در این جای خالی چین جابجا شد؛ چین به دنبال تحکیم موقعیت خود در آسیای میانه، پروژه «راه ابریشم» را روی دست گرفت؛ فشار دایمی ژئواستراتژیکی که باید ایران را تسلیم می ساخت» به نتایج برعکس انجامید؛ تشدید فشارها بر ایران بالاخره به پیمان ستراتیژیکی در میان ایران و چین انجامید؛

در انکشافات اخیر، این یک «رخداد کلیدی» است؛

پمپو به درستی گفت که حضور مستقیم چین در ایران باعث می شود که موازنه در شرقمیانۀ به نفع چین عوض شود؛ و گفت امریکا نمی تواند حضور مستقیم چین در شرقمیانۀ را تحمل کند؛ با این همه امریکا بر علیه ایران در شورای امنیت تنها ماند؛ کشورهای اروپایی، به شمول انگلستان، اقدام امریکا برای فشار بیشتر بر ایران را مسترد کردند؛ خانم "میرکل" دعوت پرزیدنت ترامپ برای تدویر اجلاس G۷ را مسترد کرد؛ امریکا این موضع را روشنتر ساخت شد که می خواهد از ناتو خارج شود؛ روابط اروپا، و آلمان، با روسیه هنوز هم به دلیل مشکل اوکرایین پیچیده باقی ماند؛ و مشکل بیلاروس نشان داد که فاصله ها هنوز بسیار زیاد هستند؛

این انکشافات همچنان به یک ظهور نو ترکیه در لیوانته انجامید؛ ترکیه با سرسختی از مواضع خود در لیوانته دفاع کرد؛ و در این زمینه از مواجه شدن با روسیه، و با اروپا، و با اسرائیل هم نه هراسید؛ ترکیه در لیبیا در مقابل یک الیانس بسیار نامتجانس از سعودی و مصر و اسرائیل و روسیه ایستاد؛ انکشافات گازی اخیر در سواحل ترکی بحیرۀ سیاه، کمک میکند که ترکیه به سوی استقلال انرژیکی حرکت کند؛ استقلال انرژیکی هم در برابر روسیه، و هم در برابر ایران؛ ترکیه یگانه کشور آسیایی - اروپایی، و عضو ناتو، است که در سالیان اخیر رشد مداوم بالاتر از ۵٪ داشته است؛ نه کشورهای اروپایی، و نه حتی امریکا، در سالیان اخیر این رقم رشد را پوره نه کردند؛ حضور چین در ایران، روابط قبلی چین با پاکستان را در یک سطح نو بالا می کشد؛ و چین حتی یک گام جلو گذاشته و افغانستان

را هم شامل برنامه های خود برای اقدامات در منطقه ساخته و نظر داده است که افغانستان، پاکستان، و بهوتان یک مجمع مشترک بسازند؛ این سه کشور با چین مرزهای مشترک دارند؛

پاکستان که ده سال پیش ناگزیر شد پروژه «پایلین صلح» ایران را ترک کند؛ و به تاپی بپیوندد؛ اینک دیگر خود را در عین مجبوریت های ده سال پیش نمی بیند؛ پاکستان در رقابت هایی در میان عربستان و ایران، از ایران دفاع نه کرد؛ اما در کنار سعودی هم نایستاد؛ تحکیم روابط پاکستان با ترکیه در انکشافات متعدد طی دو سه سال گذشته به تکرار خود را نشان داد؛ به نظر می رسد، ولو با تنبلی بسیار، مثلث ترکیه - ایران - پاکستان در حال تحکیم است؛ این مثلث که بدون تردید بالای وضع ژئواستراتیژیک در شرقمیانه تأثیر عمیقی بجا می گذارد؛ پاکستان را، حد اقل، از سعودی دور می سازد؛ تیرگی در روابط سعودی با پاکستان را باید در همین چارچوب ارزیابی کرد؛ از دست دادن پاکستان برای امریکا، و هم برای سعودی، یک فاجعه منطقی است؛

امریکا آماده خواهد شد همه چیز، به شمول افغانستان را به پاکستان پیشکش کند؛ سعودی دسترسی های بسیار عمیقی در پاکستان دارد؛ سه سال پیش کوشش سعودی برای دسترسی به اسرار زرادخانه ائومی پاکستان خنثی ساخته شد؛ و شاید عمیق ترین پارگی در مناسبات پاکستان سعودی را باعث شد؛ سعودی اینک با کودتای نظامی علیه عمران خان تهدید کرده است؛ وضع داخلی پاکستان به شدت نا آرام شده می رود؛ اما به رغم همه این فشارها، پاکستان به تدریج در چارچوب برنامه راه ابریشم جای می گیرد؛ سعودی، به سهم خود، روشن ساخته است که نه تنها در شرق میانه تنها نیست، بل اتحادیه جدیدی را هم شکل داده است که به اندازه کافی قوی هم هست؛

اما در این میان سه مسأله را نمی توان نادیده گرفت:

اول این که اتحادیه به دور سعودی، بسیار نامتجانس است؛ و از ظرفیت اقدام خود امتحان بدهد؛ اگر که انفجار بندر لبنان نشان داد که این اتحادیه برای کدام گونه پلان ها آمادگی دارد؛ مطبوعات نوشتند که در انفجار بندر بیروت یک سلاح مرموز و نو به کار گرفته شده بود؛

دوم این که در پشت همه این حرکات، موضوع پیش آمدن توقف ناپذیر چین، نهفته است؛ و بنا بران حرکات سعودی در شرقمیانه فقط یک بخشی از یک ژئواستراتیژی گلوبال است، که متوجه چین است؛ بهر حال همه طرف ها آگاه هستند که شانس های غلبه بالای چین، از طریق این ستراتیژی، کم، و شاید مساوی به صفر است؛ آلمان، پس از مدتی تأمل، بالاخره موضع خود را صریحاً اعلام کرد و گفت چین، در مقایسه با امریکا، یک پارتنر قابل اعتماد است؛ سوم این که در متن مقابله های جاری در میان ترکیه و یونان، آخرین اتحادیه بزرگ نظامی موجود در جهان به مقابله های درونی کشانیده شده است؛ مقابله هایی که همه انتظار داشتند؛ و انتظار دارند که صورت عملی پیدا نه کند؛

احتمال حضور مستقیم چین در ایران، یک زلزله ستراتیژیک است؛ که پیامد های آن را به مشکل بتوان برآورد کرد؛ تردیدی نیست که عجله غیرعادی برای عملی ساختن موافقت قطر، با این انکشافات هم مرتبط است؛ که خصلت ژئواستراتیژیک دارند؛ تا جایی که به انتخابات دم دست امریکا ربط می یابد، این عجله از این نظر صورت نمی گیرد که شانس های پیروزی در انتخابات افزایش بیابد؛ بل از این نظر صورت می گیرد که هرگاه انتخابات باخته شود، دستاورد های چند هزار میلیاردی موافقت قطر قبلاً نهایی شده باشد؛ و برای چند نفر ضمانت شده باشد؛

پریزیدنت ترامپ با وضاحت گفت که طالبان یک لشکر مزدور هستند؛ امریکا طالبان را خریداری کرده است؛ و اینک طالبان برای امریکا می جنگند!

طالبان به شاخی برداشته شدند، تا پس از ۲۰ سال، به شوخی دوباره در قدرت بنخ شوند!

مینویسند که هوریت ها در ۳۰۰۰ سال پیش از میلاد از طریق خلیج فارس به سواحل مصر در بحیره احمر رسیدند هوریت ها توانسته بودند کشتی های کوچکی بسازند که قطعه قطعه می شدند؛ لشکر هوریتی وقتی که بر سواحل مصر پیاده شدند، کشتی های خود را قطعه قطعه کردند؛ و به دوش گرفتند؛ و در سواحل دریای نیل دو باره کشتی های خود را بهم بستند و به امتداد نیل تا مراکز مصر رسیدند؛ و سلاله فراعنه مصر را بنیاد گذاشتند؛
نارمر نخستین فرعون مصر، که مصر سفلی و مصر علیا را متحد ساخت، یک هوریت بود؛ و ایخاتون رسماً خود را هیسکوس می نامید؛

کشتی های قدیم با ریسمان ها بهم بسته می شدند؛ نمونه های این ریسمان ها از چند هزار سال پیش از میلاد تثبیت شده اند؛

و این ریسمان های قدیم را رنگ نه زده اند؛

کشتی های امروز از آهن هستند؛

و کشتی های آهنی را زنگ می زند؛

چون راه های خشکی، راه های بحری را تعطیل می کنند؛ اروپا و آسیا دست به دست هم دروازه آینده را می

گشایند؛ و افغانستان، قلب آسیا است!

ندای دنیای آینده زنگ می زند!

بلی، یک آینده حقیقت دارد!

آینده می آید؛ و برغم هر چی که نماینده می نماید، می آید!

دنیای آینده در چی چیزی با گذشته شبیه نه خواهد بود؟

دنیای آینده بتواند تار و پود تجاوز و غارت را نابود کند!

شیخ در شب بماند!

آیا زمان چنین سنجیده است؟

اما انسان همیشه، و صرفاً، آسان دیده است!

[برای مطالب بیشتر این نویسنده لطفاً اینجا را کلیک کنید](#)